

PATVIRTINTA

Trakų r. savivaldybės pedagoginės
psichologinės tarnybos direktoriaus
2018 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-53

KRIZIŲ VALDYMO MOKYKLOSE TVARKOS APRAŠAS

Ši tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 „Dėl rekomendacijų dėl krizių valdymo mokyklose patvirtinimo“ (toliau Rekomendacijos bei 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, metodine medžiaga Mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas mokyklose“, knyga „Psichologinės krizės ir jų įveikimas. Pagrindinės žinios apie krizių ir savižudybių prevenciją, intervenciją ir postvenciją. Praktinis vadovas“ (Polukordienė O. K., Vilnius 2003).

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Tarnyba – Trakų rajono savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba – psichologinės pagalbos teikėjas.

Mokykla – mokykla, vykdanči ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir pirminio profesinio mokymo programas.

Mokyklos komandos – krizių valdymo Mokyklose komandos.

Komisija – Mokyklos vaiko gerovės komisija.

Krizė Mokykloje - netikėtas ir / ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą Mokyklos bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Mokyklos bendruomenės dalį.

Krizės valdymas Mokykloje – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka Mokyklos komanda, Komisija, Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės Mokyklos – viešosios įstaigos), savininkas (dalyvių susirinkimas) (kitų Mokyklų) ir (ar) psichologinės pagalbos teikėjas (-ai) ir (ar) psichologinės pagalbos teikėjas (-ai), siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti Mokyklos bendruomenei veiksmingą pagalbą (toliau – krizės valdymas), organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Rekomendacijomis bei atsižvelgiant į Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksą (<http://www.etikoskomisija.lt/teisine-informacija/etikos-kodeksas/item/69-lietuvos-visuomenes-informavimo-etikos-kodeksas>), metodinę medžiagą Mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas mokyklose“.

Intervencija – krizių intervencija klasėje – grupinės paramos metodas klasėje – pirmoji pagalba mokiniams, įvykus Krizei Mokykloje..

III. KRIZIŲ VALDYMO MOKYKLOSE ORGANIZAVIMAS

1. Į Tarnybą Mokykla kreipiasi įvertinus turimus psichologinės pagalbos Mokykloje resursus ir nustačius, kad jų nepakanka šios Krizės valdymui.
2. Tarnybos komanda Mokyklos Krizės valdyme gali atlikti šias funkcijas:
 - a. konsultuoti Mokyklos komandos narius Krizės valdymo Mokykloje klausimais;
 - b. dalyvauti teikiant Mokyklos bendruomenei psichologinę pagalbą (grupinę arba individualią), jei Mokyklos psichologinės pagalbos resursų nepakanka.
3. Tarnybos psichologai, teikiantys pagalbą Mokyklos bendruomenei, turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.
4. Esant Krizei Mokykloje dažniausiai taikoma Intervencija. Tarnybos psichologai, teikiantys Mokyklos bendruomenei psichologinę pagalbą, su Mokyklos komanda susitaria, kokie Krizės Intervencijos metodai (individualūs ar grupiniai) bus taikomi.
5. Intervencijos organizavimas:
 - a. Intervencijai vadovauja psichologas ir tam pasiruošęs krizių įveikimo darbuotojas (gali būti iš Mokyklos darbuotojų);
 - b. Intervencija vyksta praėjus 24-72 val. (2-3 paros) po krizinio įvykio.
 - c. Intervencijos trukmė – iki 3 val.
 - d. Intervencijos grupės dydis – nuo 3 iki 25 dalyvių.
 - e. Mokyklos komandos narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, vertina situaciją Mokykloje (labiausiai krizės paveiktus Mokyklos bendruomenės narius, bendrą Mokyklos bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Mokyklos vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti. Labiausiai krizės paveiktiems Mokyklos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie dalyvavimą Intervencijoje.
 - f. Psichologas, vykdamas Intervenciją, susitaria su Mokyklos komandos nariu, atsakingu už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, dėl Intervencijos laiko bei patalpų. (Patalpa turi būti pakankamai patogi apklausos dalyviams (tvarkinga, pritaikyta grupiniam bendravimui. Patalpoje turi būti prieinami mineralinis vanduo ar kiti gaivinamieji gėrimai, popierinės vienkartinės nosinaitės. Kėdės (jų skaičius atitinka Intervencijos dalyvių skaičių) sustatomos ratu. Netoli patalpos, kurioje vyks Intervencija, turi būti lengvai randamas tualetų kambarys.)

- g. Psichologas, vadovaujantis Intervencijai, iš Mokyklos komandos gauna reikalingą faktinę informaciją apie krizinį įvykį – kas atsitiko, kada atsitiko, kiek žmonių yra įtraukti į krizinius išgyvenimus, kokie pagalbos veiksmai jau atlikti, yra atliekami, kokie dar bus. Jam leidžiama susipažinti su turima dokumentine medžiaga apie krizinę situaciją (žiniasklaidos pranešimais, nuotraukomis, ekspertų išvadomis ir pan.).
6. Po įvykusios Intervencijos gali būti teikiama individuali pagalba (psichologinė konsultacija) Krizės paveiktiems žmonėms, kurie atsisakė arba negalėjo dalyvauti Intervencijoje. Pagal galimybes Mokykla privalo suteikti psichologui darbui tinkamą kabinetą (ramesnėje mokyklos vietoje, su gera garso izoliacija ir kt.).
 7. Esant poreikiui Mokykla psichologui turi suteikti galimybę nemokamai atspausdinti arba padauginti dalomąją medžiagą, anketas/testus ir pan., reikalingus darbui su Intervencijos dalyviais.
 8. Suteikus psichologinę pagalbą, su Mokyklos komanda yra aptariama, kas galės toliau teikti psichologinę pagalbą Krizės paveiktiems asmenims.

Parengė psichologė Kira Solovjovienė, tel. (85 28) 51085, el. pastas trakupps@gmail.com